

Brand i elmätare

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i elmätare

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Magnus Rydberg, Brandutredare/Brandmästare

SAMMANFATTNING

Räddningstjänsten får kännedom om att det har varit en mindre brand/tillbud i en ny elmätare. Räddningstjänsten undersöker tillbudet på mätaren och får kännedom om ytterligare 7 liknande tillbud. Det är 8 tillbud på drygt 34000 mätare.

OBJEKTET

Y-huset ligger på Öster i X-stad. Avståndet mellan Y-huset och Räddningstjänsten (BAS) är 1,5 km. Det är ett resurscentrum som ger råd, stöd och service till personal som arbetar med barn och ungdomar mellan 1-16 år i X kommun. Deras lokaler är kontor, konferensrum, lektionssalar och bibliotek. Lokalerna är före detta industrilokal. Byggnaden är i tre plan och har stomme av betong och stål. Byggnaden har automatlarm som är kopplat till räddningstjänsten. Vid ombyggnad till utbildningslokaler 2002 upprättades det en brandskyddsdokumentation.

På ett möte med kommunens riskhanteringsgrupp får räddningstjänsten kännedom om att det har varit ett tillbud på en elmätare i Y-huset. Riskhanteringsgruppen är ett nätverk (kommunen ihop med försäkrings-mäklaren) för att förebygga och minska kostnaderna för skador i kommunen. Efter kontakt med Eon och X-EM (X Energi och Miljö AB) får vi kännedom om att det har varit 8 liknande tillbud i kommunen. Den 1 juli 2009 ska alla svenska elmätare vara automatiskt avläsbara på distans, enligt en lag tillkommen för att öka konkurrensen på elmarknaden. Nu har både Vattenfall och Eon valt teknik för sina mätare, och i båda fallen blev det NES (Networked Energy Services) System från amerikanska Echelon. För Vattenfall handlar det om 700 000 elmätare och för Eon 370 000. Tillverkning sker i Kina.

I Eons fall ska mätarna levereras och installeras av ES Mätteknik, ett dotterbolag till Elektrosandberg. I X kommun har man utbytt drygt 34 000 elmätare.

Systemet mäter förstås elåtgången, men även en rad kvalitativa värden som aktiv effekt och energiåtgång, reaktiv effekt, samt sann spänning och ström. Mätvärdena skickas över elnätet till en datainsamlingsenhet, som krypterar informationen och skickar den vidare via Internet eller över GSM-nätet. Till systemet hör också styr- och övervakningsprogramvara.

HÄNDELSEN

Ny elmätare till Y-huset installerades i början av september 2009. Mot slutet av oktober troligtvis vid 23 tiden går strömmen på Y-huset. På morgonen när personalen kommer till arbetsplatsen upptäcker de att de är strömlösa. Efter kontroll visar det sig att det har varit en brand i en elmätare som försörjer Y-husets verksamhet. Displayen är sotig och det är sot på väggen på bäge sidor om mätaren.

Det var ingen rök i rummet på morgonen när personalen undersökte tillbudet. Rökdetektor i rummet aktiverades ej av branden. Tillbudet anmäldes till X-EM och fastighetsägaren och mätare ersattes med en ny.

SKADEOMFATTNING

Elmätaren är brand och rökskadad. Lokalerna är oskadade. Den här rapporten omfattar ej sekundärskador som kan ha orsakats av elavbrottet i fastigheten/verksamheten.

Utvändigt ser mätaren oskadad ut förutom att displayen är sotig samt lite sot på sidorna. Likaså är ena sidan av kretskortet oskadat vid första okulärbesiktningen.

BRANDORSAK

Troligtvis tekniskt fel.

SPRIDNINGSRISK

Branden har slocknat av sig själv, ingen släckinsats utförd.

ERFARENHETER/ SAMMANFATTNING

Det har varit 8 st tillbud på de nya mätarna i kommunen. Det är drygt 34000 mätare som har ersatts med nya mätare. De andra tillbuden är i likhet med det som beskrivs i rapporten enligt X-EM.

Räddningstjänsten hade ambitionen att undersöka/ inhämta information från fastighetsägare till de andra tillbuden. Men X-EM och Eon är oroliga för att undersökningen kommer att skapa oro bland de drabbade och allmänheten. Samt att icke saklig information kan komma ut i media. X-EM kommer att undersöka tillbuden och de skall göra en intern avvikelserapport. X-EM är inte intresserade av att lämna ut avvikelserapport och adresser till de andra tillbuden.

Ambitionen med rapporten var att utreda frågor enligt nedan. Men det blir mer en avrapportering till Räddningsverket i form av en händelserapport.

Är det samma fel som orsakat bränderna på de 8 tillbuden? Är problemet känt? Är det produktions fel? Går felet att åtgärda/förebyggas. Vilken felmarginal tillåts på en produkt? Kan bränderna i elmätarna orsaka brand i byggnad? Går tillbuden att avläsa i indataenheten som i sin tur larmar eljouren för omedelbar uppringning och undersökning. Finns det bränder där misstankar om orsak kan härledas till elmätaren?

Det är drygt en miljon mätare i Sverige, hade varit intressant att få en heltäckande redovisning från Eon och Vattenfall på olycksstatistik angående "tillbud elmätare". Samt att i brandutredarprogrammet lokalt undersöka "tillbud elmätare" i egen kommun.

Kan den nya generationens elmätare ge information som är intressant för en brandutredare i en brandundersökning?

Vid besök i Y-huset var teknikrummet belamrat med brännbart material och nyttjades som förråd. Räddningstjänsten gjorde senaste brandsyn 1994 men har arbetsanteckningar från 2002 vid ombyggnation. Lokalen är tänkt att omfatta upp till 100 personer. Jag rekommenderar att räddningstjänsten planerar in ett tillsynsbesök.

Går det att hänvisa till Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap 10§ beträffande befogenheterna till tillträde till olycksplats trots att ingen räddningsinsats är genomförd och avslutad?

UNDERSÖKNING

*Besök Y-huset

*Besök Eon

*Telefonsamtal X Energi och Miljö AB.

*Telefonsamtal Y-huset.

